

טירוף הוא להתעלם מן המטרופים

פרל הארבר

בהשלכות מעשיות, מבלי לנגוע בשורשי הבעיה עצמה. כך זה היה בימי בן-גוריון. שנתן יד חופשית לחוסר-האחריות הגרעינית של שימעון פרס. כך זה היה בימי לוי אשכול. שניסה לצמצם את התקציב הגרעיני. כך זה היה בימי רבין, וכך זה בימי בגין. ובכל העת הזאת החמירה הבעיה משנה לשנה. כל צעד נוסף הפנים את המדינה עוד יותר אל תוך מבוי גרעיני סתום, שאין ממנו מוצא.

הסכנה קיימת. אי-אפשר לסבול קיום נשק גרעיני בידי אויב פוטנציאלי. במצב של מלחמה מתמשכת. ואין לבעייה זו פיתרון צבאי.

בוודאי, אפשר לעשות הרבה דברים כדי לחבל במאמצי היריב, לדחוק את הקץ, ואף להחזירו אל נקודת-ההיגיון, ו

במשך השנים הודיעו עיתוני-העולם על פעולות רבות, שייחסו עליהם לישראל. נכתבו עליהן כמה ספרים סנסציוניים.

אף הן בחימוש גרעיני — אם בדרך של ייצור, אם בדרך של רכישת. העיראקים נהגו כפי שניתן לצפות. שאלה מישנית היא מתי בדיוק יכלו לייצר את הפצצה הגרעינית הראשונה שלהם. אין ספק כי הדבר היה מתרחש במוקדם או במאוחר. אין גם ספק שמדינות ערביות נוספות תלכנה בדרך זו. זהו האתגר. שטות היא להתעלם ממנו. הוא בלתי-נמנע.

הסיכסוך הישראלי-ערבי החל לפני מאה שנים כמאבק של שכנים, שהפעילו אלה נגד אלה אגרופים, מקלות ואבנים. הוא עבר לשלב של אקדחים ורובים. משם עבר לשלב של טנקים ומטוסים. הוא עומד עתה על סף הסיכוב האחרון — המלחמה הגרעינית.

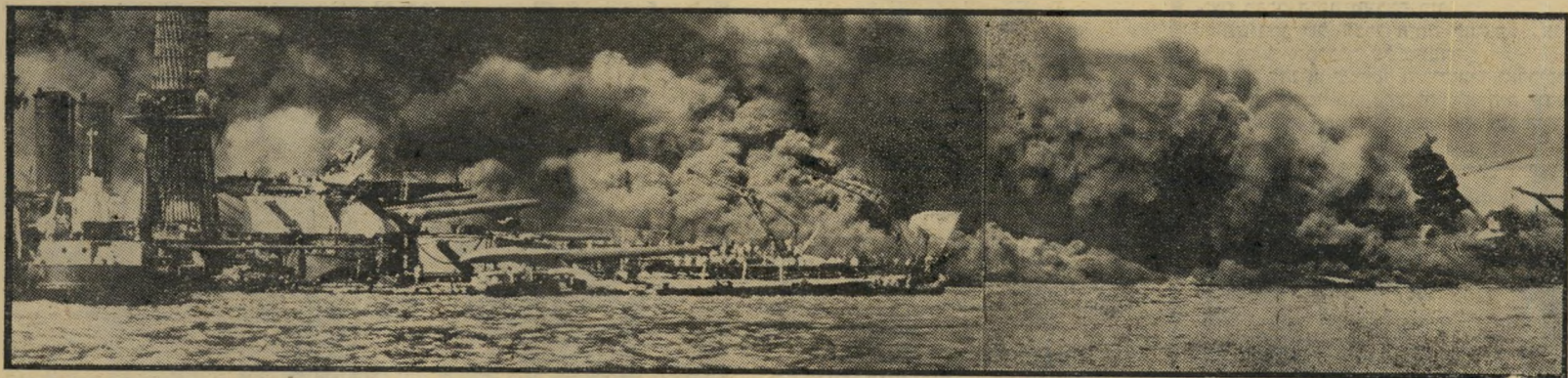
הממשלתית הראשונה על ההפצצה מסרתי לפירסום הודעה שהיתה מורכבת משלושה פסוקים. לא היו בה קריאות-הידד, ועל כן לא מצאה חן בעיני הפטריוטים. לא היו בה השמצות, ועל כן לא מצאה חן בעיני האנטי-בגניסטים המיקצועיים. שאינם מודים דברים על פי תוכנם (שאותו אינם מבינים ממילא) אלא במין מכשיר שראוי לקרוא לו „מד-שמץ". שלושה פסוקים שאין בהם לפחות חמש השמצות אישיות גסות, לפי סיגנונו של בגין עצמו. גראים בעיניהם כהבעת תמיכה בפעולה.

עם כל הכבוד לאלה וגם לאלה, בעניין קיומי זה איני מתכוון לשחק מישחקי-הבל. אני מתכוון לדבר על העניין עצמו. את שלושת עיקרי השקפתי כבר ביי

שיבעה בדצמבר 1941 עטו מטר-סם יפאניים מן השמיים הכחולים על ציהמילחמה האמריקאי בפרל-הארבר, ור השמידו אותו כימעט כליל. הפעולה היתה מדויקת להפליא, והביצוע היה במאה אחוזים.

המוני יפאן בכז עריה, וביניהן הירושמה ונאנאסאקי, יצאו מכדי הם מרוב התלהבות ושימחה.

המביצע הנחיל ליפאן שליטה מוחלטת במרחב-המחיה שלה. האמריקאים, אשר איימו על הגמוניה זו, הוצאו מכלל פעולה. אבל היתרון היה זמני. המשאבים העדיי פים של ארצות-הברית היטו בהדרגה את כף המאזניים. יפאן הוכרעה, וערב תבוסתה הסופית הוטלו שתי הפצצות הגרעיניות הראשונות על הירושמה ונאנאסאקי.

7.12.41: מטוסי חיל-האוויר הקיסרי היפאני תוקפים את הבסיס הימי האמריקאי בפרל-הארבר — מה היה הסוף?

אזניה שנשאה מיטען של אוראניום נעלמה בלב ים, ועיקבותיה לא התגלו עד היום. במפעל אמריקאי, שמנהלו היה יהודי, נעלמו כמויות גדולות של אוראניום מועי שר, והאף-בי-איי חשד כי הועברו לישראל. בצרפת בוצעה חבלה בכור הגרעיני שעמד להישלח לעיראק. מדען-גרעין מצרי בכיר, שעבד למען עיראק, נרצח בצרפת בנסיבות מיסתוריות, שהעידו על פעולת רוצ' חים מן הדרגה המיקצועית העליונה. הכור ליד בגדאד הופצץ לראשונה עליידי מטוסי סים בעלי זהות חשודה, שהוגדרה לאחר מכן כאיראנית. בנסיבות מיסתוריות למדי. עתה הושמד הכור בהפצצה ישראלית. במקרה הטוב ביותר דחה מביצע זה את הקץ בעוד שנתיים-שלוש. או מה? האם בפסקי-זמן זה ייעשה משהו אשר ישנה את מהות הבעייה? וי אולי להיפך, ניתנה עתה מוטיבציה נוספת לעיראק וישאר העירבים להחיש את קצב החימוש ה"גרעיני" המפחיד כליכך את „האויב הציוני"?

רק מנהיגות לאומית החיה מן היד אל הפה, ושהאופק שלה מצטמצם בעתיד הקרוב ביותר, יכולה להאמין כי בכך יש פיתרון. גם מבחינה זו ממשלת-בגין אינה אלא ממשלת-המשך. מול פני המשאבים המכריעים של העולם הערבי, עוצמתו המדינית והתרבותית הסכנוולוגית המתמדת — האם תיחנן פעולה צבאית אשר תשים קץ לי-סיכויי חימושו בנשק גרעיני? האם יבזקח ישראל לנהוג דאורך ימים כשרוף עץ סוסו במערב ה"פרוע, הדורש ממקום למקום כדי להרוג את המתפרעים?

האם זה אפשרי מבחינה צבאית? האם העולם יסבול זאת? האם נשמיד כל כור, מפאקיסטאן ועד מארוקו — היום, מחר ומחרתיים? זוהי תפיסה מטורפת. אין היא אלא הסוואה לאובדן-עצות. קריי (המשך בעמוד 42)

אם יימשך תהליך זה, ואם הייסיכסוך לא יחוסל בעוד מועד, קיימת אפשרות מעשית לכך ש"המיפעל הציוני ותולדותו, מדינת ישראל, יהיו נתונים בסכנה מוחית שית של השמדה. הם עקולים להי"רשם בהיסטוריה כאפיוודה מזוהי"ר, שהסתיימה כשואה גרעינית.

כ? זה היה ברור זמן רב לפני ההפצצה בעיראק.

לא פעם באו אלי בשנים האחרונות מומחים זרים, העורכים סקרים שונים על היערכות המדינות בעידן הגרעיני, ושאלו אותי לגבי מהות הוויכוח על נושא זה בישראל.

נאלצתי לגלות להם שאין ויכוח כזה בישראל. אומה שלמה החליטה לעצום את עיניה, לכל תראה את הסכנה אשר תאיים, תוך זמן קצר, על עצם המשך קיומה.

הזרים לא האמינו לי. הם היו בטוחים שאני מעלים משהו מעיניהם. אך היתה זאת האמת לאמיתה.

במשך עשר שנות כהונתי בכנסת, שהשתרעו על פני יותר מ-15 שנים, לא הייתי עד אף לוויכוח אחד על הבעייה הגרעינית של ישראל. מעולם לא נעמד ויכוח כזה.

ניסיתי לא פעם לעורר ויכוח כזה עלי-ידי הצבעתי נגד הסעיף לפיתוח גרעיני, החבוי איישים בתקציב המדינה. לא הצליחתי.

יכול היה משהו לנחם את עצמו באשר-ליה שביגלל סודיות העניין מתקיים הוויכוח הרציני במסדות אחרים, כגון ועדת-החקויה-הביטחון. לא דובים ולא יער. לגבי הבעייה הכללית, אין סודות, ואפשר להתווכח עליה בפה מלא. כפי שאני עושה כאן. ואני יכול להצהיר במלוא האחריות כי גם בוועדת-החקויה-הביטחון לא נערך מעולם דיון החורג מן הטיפול השיגרתי

טאתי באותם שלושה פסוקים מאולתרים, המשלימים זה את זה. לאמור: „ישראל אינה יכולה לסבול הימצאות פצצות גרעיניות בידי אויב פוטנציאלי." „אין לבעייה זו פיתרון צבאי." „הפיתרון הוא פירוז המרחב מנשק גרעיני."

אני מוצא לנכון לתקן אף מילה אחת בשלושה עקרונות אלה. אני מבקש כאן לבחון אותם בצורה מפורטת יותר.

הסיכסוך הישראלי-ערבי נכנס לעידן הגרעיני.

זה לא קרה לפני שבוע, כאשר נפלו הפצצות ליד בגדאד. זה כבר קרה לפני דור, כאשר החליט דויד בן-גוריון להקים את „מיפעל הטכסטיל" הסודי ליד דימונה. החלטה זו לא היתה חלק ממדיניות שקודה כל שהיא. בן-גוריון, כמו כל יורשיו, ובגין ביניהם, לא חשב אלא כמושגים של שנתיים-שלוש.

בן-גוריון היה צריך לדעת כי הכור יתגלה, והוא אכן התגלה. אי-אפשר להסיר מיתקן גרעיני. המיבנה האופייני מסגיר אותו. ודי במטוס, האוסף דגמי-אוויר מעל למיתקן, כדי לעמוד על טיבו. בן-גוריון היה צריך גם לדעת שעם גילוי הכור הישראלי יחששו הערבים שמא תייצר ישראל פצצות גרעיניות, ויראו בהן איום על עצמן. (הישראלים, המאמינים כי „הערבים זוממים להשמידנו", אינם יכולים לתאר לעצמם כי בעיני הערבים קיימת אמונה הפוכה: שהישראלים זוממים להתפשט ולגרשם מאדמתם. מאז 1967 מאמינים הערבים כולם כי זוהי אמת

כזה. לא יכלו לעבור שנים רבות יצאה ערבית אחת או יותר תחלטנה כל מחיר כדי להצטייד

אלא שיפאן היא אומה חזקה, היושבת לבטח על אדמתה. איש לא ביקש להשיי מידה. תוך כמה שנים התאוששה, ועתה היא משגשגת שוב. כיום אין עוד אדם נכון כיפאן המפקק שההתקפה על פרייהארי-בר היתה פעולה-מטויה. המדינאים והמצביאים שהחליטו עליה וזכורים לזכרונם הקונסנזוס הלאומי שהיו ליד אותה נחשב כביטוי שר שיי געוין.

ב עשרת הימים שחלפו, מאז ההודעה על הפצצתו של הכור הגרעיני בעיראק בידי חיל-האוויר הישראלי, נאמרו הרבה מאוד דיבריהבל. המומסר הישראלי כוזב — מוס' דות-השילטון, אמצעי-התיקשורת — הציג מחדש את כישורנו להתימק מבעות-היכסוד, ולכרות מהן אז עולם של רביוניות, התנצחויות ופרטים טפלים.

האם צריכים היו להפציץ את הכור לפני הבחירות, או אחריהן? האם ההפצצה עזרה למנחם בגין או לשימעון פרס? האם היה הכור העיראקי צריך להיות „חס' ביולי או בספטמבר? האם באה ההודעה השלטת אחרי הודעה ברדיו הירדני, לל לא היתה כזאת? האם היתה רסס מיכתב אישי וסודי של פרס לית התכוון לפרס למה שכתב, אשר התכוון לאמר? קיומנו הייחודי כמשמעותי וכנאשך ודיו הוא כנאשך